

Základná škola s materskou školou s vyučovacím jazykom maďarským, Alapiskola és Óvoda, Vetvárska 7, 82106 Bratislava

**Poznámky – Zmeny – Doplnenie
k Školskému vzdelávaciemu programu ISCED 1 a ISCED 2
v školskom roku 2020/2021**

1.4. Charakteristika pedagogického zboru

Do školského klubu detí sa v tomto školskom roku prihlásilo 61 žiakov. Preto sme otvorili 3 oddiely a bolo potrebné prijať ešte jednu vychovávateľku.

Manažment školy tvorí riaditeľka školy, zástupkyňa riaditeľky pre ZŠ-

Širšie vedenie školy tvoria: výchovná poradkyňa, vedúca MZ, vedúci PK pre jednotlivé vzdelávacie oblasti na 2. stupni, koordinátor prevencie, koordinátori environmentálnej výchovy pre I. a II. stupeň, koordinátori čitateľskej gramotnosti pre I. a II. stupeň, koordinátori finančnej gramotnosti pre I. a II. stupeň, koordinátor žiackeho parlamentu, koordinátor informatizácie, kronikár, technik BOZP, zodpovedná osoba pre GDPR.

Pedagogický zbor školy:

Riaditeľ školy: Mgr. Monika Maurská, I.stupeň

Zástupkyňa riaditeľa školy: Mgr. Katarína Bitterová, I. stupeň + informatika

PaedDr. Zuzana Bíróová, I. stupeň + náb.vých.

Mgr. Marta Soókyová, I. stupeň

Mgr. Mária Ravaszová, I. stupeň

Mgr. Gábor Nagyvendégi, matematika

Mgr. Ladislav Berta, chémia – biológia

Mgr. Roman Venchich, maďarský jazyk – anglický jazyk

PaedDr. Lívia Tímárová, maďarský jazyk – dejepis

Mgr. Gertrúda Ferenczová, slovenský jazyk – maďarský jazyk

Mgr. Erika Csóková, slovenský jazyk – maďarský jazyk

Mgr. Kristián Lesko, geografia – telesná výchova

Mgr. Kristína Kertész Piruš – I. stupeň

Bc. Klaudia Kissová, vychovávateľka

Mgr. Silvia Szamaránszky, vychovávateľka

1.7. Priestorové a materiálne – technické podmienky školy

Školský klub detí má tri oddelenia určené na popoludňajšiu činnosť našich žiakov. Prvé oddelenie navštevujú žiaci 1. a 4. ročníka. Žiaci majú k dispozícii učebňu 4. ročníka v ktorej

majú záujmovú činnosť, a neskôr sa pripravujú aj na vyučovanie. Druhé oddelenie navštevujú žiaci 2. a 5. ročníka. Toto oddelenie pracuje v triede pre 5. ročník. Tretie oddelenie navštevujú žiaci 3. ročníka. Toto oddelenie má k dispozícii učebňu tretieho ročníka. Pomocou grantu od Bratislavského samosprávneho kraja sme vybudovali na dvore multifunkčné ihrisko, ktoré slúži na športovanie počas hodiny telesnej a športovej výchovy a pre družinárov v popoludňajších hodinách.

II.2 Silné stránky školy

- nové zariadenie školy /lavice, stoličky, skrine, tabule/
- multifunkčné ihrisko na školskom dvore
- dielňa
- knižnica
- počítačová miestnosť

II. 10 Začlenenie prierezových tém

Prierezové témy a medzipredmetové vzťahy plánujeme využívať nasledovne:

FINANČNÁ GRAMOTNOSŤ: Mat., Slov.j., Inf., Etv., Vla, PrV., Vyv., Prac.v.
Čítateľská gramotnosť

Finančná gramotnosť

Finančnú gramotnosť definuje ako „schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.“ PISA definuje finančnú gramotnosť ako znalosť a pochopenie finančných pojmov a rizík; sú to schopnosti, motivácia a sebadôvera využívať získané vedomosti za účelom vykonávania efektívnych rozhodnutí v celom rade finančných súvislostí s cieľom zlepšiť finančnú situáciu jednotlivca i spoločnosti, a tým im umožniť účasť na ekonomickom dianí. Ak učiteľ pochopí, čo finančná gramotnosť je, bude sa vedieť lepšie rozhodnúť, ako ju bude v škole realizovať vo vzdelávaní, do akých predmetov ju začleniť a aké metódy vo výučbe bude uplatňovať. Vzhľadom na to, že finančná gramotnosť má charakter prierezovej témy, na škole pôsobia dvaja koordinátori pre finančné vzdelávanie /I. a II. stupeň/. Ich úlohou je zabezpečenie vzdelávania (interného i externého) učiteľov v oblasti finančnej gramotnosti, ale aj koordinácia pri začleňovaní problematiky do školského vzdelávacieho programu a priamo do výučby. Pri začleňovaní finančnej gramotnosti do výchovno-vzdelávacieho procesu je možné uplatniť viacero prístupov. Predpokladom však je úzka tímová spolupráca učiteľov. Je treba rozčleniť celú problematiku na spoločnej pracovnej porade a priradiť jej časti jednotlivým predmetom, a následne zapracovať a začleniť do konkrétneho predmetu každým učiteľom. Nie je cieľom direktívne nariadiť, ktorý prístup je jediný najlepší a je nutné ho uplatňovať. Koordinátori na začiatku školského roka vypracujú plán finančnej gramotnosti, ktoré plány vyhodnotia na konci školského roka.

Problematika výchovy a vzdelávania na podporu rozvoja finančnej gramotnosti je v rozsahu uvedenom v NŠFG povinnou súčasťou základného a stredného vzdelávania. Je do neho začlenená plošne. To znamená, že každý absolvent daného stupňa vzdelávania musí byť s ňou v určenom rozsahu oboznámený. Nepostačuje, ak je realizovaná len časťou triedy (v prípade delených hodín s odlišnou náplňou) alebo len krúžkami. Ak vo všeobecnom vzdelávaní nie je finančná gramotnosť v rozsahu uvedenom v NŠFG súčasťou školského vzdelávacieho programu, je nutné ho v tomto zmysle upraviť a včleniť finančnú gramotnosť do vyučovania.

Pri projektovaní vzdelávania musí byť akceptovaná skutočnosť, že finančná gramotnosť je uceleným systémom finančného vzdelávania, a preto je potrebné zohľadňovať nadväznosť medzi prvým a druhým stupňom základnej školy. Výsledky vzdelávania v jednotlivých predmetoch lepšie odzrkadlia životnú realitu a žiacividia zmysel svojho vzdelávania. Integráciu je možné realizovať na úrovni čiastkovej aktivity, projektu, tematického celku, ale aj na úrovni integrovaného učebného predmetu. Pre vzdelávanie je dôležité, aby bola problematika po odbornej stránke správna.

Stanovili sme si tieto ciele výchovy:

- začleniť do jednotlivých predmetov,
- uplatniť medzipredmetové vzťahy,
- v prípade potreby upraviť učebné osnovy príslušných učebných predmetov vrátane ich charakteristík,
- zväziť aktualizáciu učebného plánu vrátane poznámok k nemu,
- rozvíjať vedomosti, zručnosti a hodnotové postoje spojené s finančnou gramotnosťou,
- disponovať odbornými vedomosťami z oblasti financií,
- adekvátne používať základné ekonomické pojmy a vysvetľovať ich s prihliadnutím na jednotlivé vekové kategórie. Osvojenie odborných pojmov však nemôžeme pokladať za cieľ finančného vzdelávania. Ten spočíva v získavaní kompetencií nevyhnutných pre finančné a existenčné zabezpečenie seba a svojej rodiny a pre aktívnu účasť na trhu finančných produktov a služieb. Odborné pojmy sú len jedným z prostriedkov pre napĺňanie týchto cieľov.
- súčasná spoločnosť je označovaná ako informačná. Preto je potrebné žiakov pripravovať na vyhľadávanie správnych informácií, kritické myslenie, rozoznávanie potrebného od zbytočného, odlišenie pravdivého od nepravdivého i efektívne využívanie informácií.
- oprieť sa možno o čitateľské stratégie a o kritické myslenie, ktoré žiaka povedú k zodpovednému rozhodovaniu.
- naučiť žiakov identifikovať dôležité informácie.
- využívať autentické materiály – reklamné letáky, inzeráty, komerčné ponuky.
- precvičovať so žiakmi čítanie s porozumením – uplatňujte rôzne metódy podporujúce čítanie s porozumením (napr. I.N.S.E.R.T., čítanie s predvídaním, podvojný denník).
- spolu so žiakmi vyhľadávať varovné signály klamlivých ponúk (drobné písmo, neprehľadnosť zmluvy).

Napriek tomu, že sú financie ústredným pojmom finančného vzdelávania, finančnú gramotnosť nie je možné zjednodušiť na reč čísel. Úlohou finančného vzdelávania nie je len rozvoj orientácie v problematike financií, ale so žiakmi je potrebné precvičovať aj to, ako vybrať najlepšie riešenie za daných podmienok.

- okrem ekonomických kritérií je potrebné zvažovať i okolnosti rodinné, spoločenské, právne, etické, ale aj ekologické. Nájdene riešenia potom porovnávať s osobnými preferenciami, skúsenosťami a intuíciou. Tento širší kontext predstavuje ďalej priestor pre ekonomicky zodpovedné rozhodovanie.
- jednou z úloh finančného vzdelávania je zabezpečiť orientáciu a prehľad vo finančných produktoch a službách. Na druhej strane je však potrebné rešpektovať zásadu všeobecnosti, aby vo vyučovaní neprichádzalo k propagácii konkrétnych produktov, služieb a inštitúcií. Podľa OECD by malo byť finančné vzdelávanie jednoznačne oddelené a odlišené od komerčného finančného poradenstva. Preto by mali byť vždy predstavené viaceré ponuky, ktoré môžu byť medzi sebou porovnávané. Výučba je potom prednostne zameraná na získavanie zručností a rozvíjanie stratégií pre život.
- Ukazovať rozmanitosť ponuky produktov, služieb a inštitúcií – do vyhľadávania rozmanitých finančných produktov a služieb môžu byť zapojení samotní žiaci.

- Venovať sa so žiakmi porovnávaníu podobných produktov a služieb, z ktorých žiaci vyberajú tie najvýhodnejšie pre danú situáciu.
- Sledovať so žiakmi vývoj niektorých produktov alebo služieb v čase.
- Rozvíjať stratégiu smerujúcu k informovanému rozhodovaniu podľa zásady „produkty, služby a inštitúcie sa menia, zručnosti ostávajú“ (napr. žiaci majú za úlohu vybrať najvýhodnejší úver pre modelovú rodinu s istými parametrami) Finančné vzdelávanie sa prelína viacerými vzdelávacími oblasťami i prierezovými témami. K žiakom sa teda dostáva rôznymi spôsobmi. Spoločné pracovné porady kolegov, predmetové komisie môžu priniesť informácie o prelínaní vzdelávacieho obsahu, inšpiráciu i spoločné naladenie, ale aj poznanie, že na finančné vzdelávanie nie sú sami. Jednou z hlavných tém finančnej gramotnosti je hospodárenie domácnosti. Preto je finančné vzdelávanie úzko previazané s rodinným prostredím, a to v niekoľkých rovinách. I preto je nanajvyš vhodné informovať rodičov o zámeroch, princípoch a cieľoch finančného vzdelávania.
- vytvoriť také prostredie, ktoré bude pre všetky zúčastnené strany bezpečné. Jednou z možností, ako sa vyhnúť práci s citlivými osobnými údajmi alebo rodinnými údajmi, je vyučovať finančnú gramotnosť prostredníctvom inscenačných metód. Týmto prístupom je možné rozptýliť niektoré obavy rodičov spojené s využívaním citlivých údajov a zvýšiť ochotu spolupracovať a podporiť svoje deti na ceste za finančnou gramotnosťou. Za vedľajší prínos môžeme pokladať preventívne pôsobenie na rodičovskú verejnosť. To, že žiaci prinesú domov finančné témy, môže mať vo svojom dôsledku pozitívny vplyv na finančnú zodpovednosť rodičov.

2. Zapracovanie a aplikácia tém finančnej gramotnosti do školských vzdelávacích programov -

Témy sú zapracované do tematicko výchovno-vzdelávacích plánov a do Celoročného plánu koordinátorov finančnej gramotnosti podľa Metodiky pre zapracovanie a aplikáciu tém finančnej gramotnosti do školských vzdelávacích programov základných škôl a stredných škôl Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 22. augusta 2014 pod číslom 2014-11498/40322:5-10E0 s účinnosťou od 1. septembra 2014 a podľa Dodatku č. 1 ktorým sa mení Metodika pre zapracovanie a aplikáciu tém finančnej gramotnosti do školských vzdelávacích programov základných škôl a stredných škôl Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 16. decembra 2015 pod číslom 2015-11787/66378:8-10E0 s účinnosťou od 1. septembra 2016, začínajúc prvým ročníkom.

Čitateľská gramotnosť

Čítanie a čitateľská gramotnosť tvoria nevyhnutný predpoklad na rozvíjanie kľúčových kompetencií, predovšetkým kompetencie k učeníu sa, a čoraz viac sa využívajú ako nástroj na dosiahnutie ďalších cieľov v pracovnom i osobnom živote. Čítanie trénuje a cibrí lineárne, postupné, sekvenčné myslenie, ako aj sústredenosť a koncentráciu. Vytvára u ľudí návyk a spôsobilosti, ktoré tvoria základ tvorivého myslenia, obohacujú ich vlastnú životnú filozofiu a zdokonaľujú ich schopnosť riešiť a zvládať osobné problémy na základe otvoreného myslenia, ktoré nie je uzavreté v nemenných obsahoch. Formulované inými slovami: nedostatočná, nevyzretá čitateľská (a informačná) gramotnosť vedie v konečnom dôsledku k vážnym problémom pri štúdiu, ako aj pri uplatňovaní nárokov na trhu práce. Mládež sa stáva tzv. funkčne či sekundárne negramotnou, čo môže vyústiť nielen ku zníženiu vzdelanosti a konkurencieschopnosti spoločnosti, resp. štátu, ale následne tiež k ohrozeniu demokracie (ľudia sú napríklad viac ovplyvňovaní manipuláciou, reklamou či populistickými kampaňami).

Čitateľská gramotnosť je komplexný súbor čitateľských zručností potrebných na efektívnu prácu s textom. Cieľom rozvíjania čitateľskej gramotnosti je taký čitateľ, ktorý disponuje čitateľskými kompetenciami, ktoré mu umožňujú pracovať s rozličnými druhmi textov používaných na rôzne účely. Čítanie teda zahŕňa nielen zvládnutie techniky čítania, ale aj intelektuálne spracovanie informácií a ich praktické uplatnenie, využitie v každodennom živote. Takýto prístup súvisí s cieľom čitateľskej gramotnosti, ktorým je čitateľ schopný čítať a spracovávať texty rozličných typov s obsahom z rozmanitých oblastí. Rozvíjanie čitateľskej gramotnosti možno považovať za najpodstatnejšiu súčasť moderného vzdelávania.

Čitateľské kompetencie zahŕňajú:

- techniku čítania,
- schopnosť a proces pochopenia textu,
- schopnosť identifikovať informácie v texte, hodnotiť prečítané, zapamätať si myšlienky textu, reprodukovať text, dedukovať na základe textu, utvoriť si úsudok,
- schopnosť logicky spájať súvislosti, vyvodiť hlavné myšlienky, poučenia, závery,
- schopnosť konštruovať myšlienky nad rámec textu a spájať ich v kontexte s predošlými poznatkami a vedomosťami.

Podpora čitateľskej gramotnosti je vďaka všeobecnému cieľu implicitne prítomná vo všetkých inovovaných vzdelávacích štandardoch, keďže porozumenie učebnému textu je základom učenia sa žiaka. Primárne je čitateľská gramotnosť v inovovaných vzdelávacích štandardoch podporená nadobúdaním kompetencie čítanie s porozumením, ktorá je súčasťou súboru spôsobilostí rozvíjaných vo vyučovacích predmetoch:

- slovenský jazyk a slovenská literatúra; maďarský jazyk a literatúra;
- sekundárne je podporená aj vo vyučovaní ostatných predmetov.

V edukačnom procese sa venuje rozvíjaniu čitateľských zručností (technika čítania, plynulé hlasné čítanie, čítanie s porozumením, predčítanie, výrazné čítanie, informatívne čítanie veku primeraných textov rozličného žánru). Žiaci si osvoja rôzne stratégie získavania, spracovania a využitia informácií (schopnosť vyhľadávania, zisťovania a spracovania základných a špecifických informácií z textov). Sú nevyhnutné pre rôzne činnosti súvisiace s učením sa. Vyššia úroveň osvojovania slovenského jazyka sa dosiahne aj využitím medzi predmetových vzťahov, konkrétnych každodenných situácií, názorným vyučovaním a tvorivou aplikáciou získaných poznatkov. Od začiatku osvojovania rečových zručností prebieha nácvik správnej artikulácie a spisovnej výslovnosti. Zvýšená pozornosť sa venuje hlasnému čítaniu, čítaniu s porozumením v slovenskom jazyku a rozvíjaniu slovnej zásoby.

Stanovili sme si tieto ciele výchovy:

- získanie základných zručností čitateľskej gramotnosti žiakmi na prvom stupni základnej školy na hodine slovenského jazyka a písania. Ich ďalšie zdokonaľovanie nielen na hodinách slovenského jazyka a literatúry, ale aj vo vyučovaní ostatných predmetov.
- vzdelávanie učiteľov v oblasti čitateľskej gramotnosti.
- uplatňovanie získaných vedomostí čitateľskej gramotnosti vo vyučovacom procese.
- spolupráca vedenia školy, koordinátorov čitateľskej gramotnosti, metodických orgánov a ostatných vyučujúcich na realizácii čitateľskej gramotnosti (nápad, riešenie, ako vylepšiť čitateľskú gramotnosť na škole),
- sledovanie výkonov a vyhodnocovanie úrovne rozvoja čitateľskej gramotnosti na konci školského roka koordinátormi čitateľskej gramotnosti,
- podnecovanie záujmu žiakov o čítanie.
- zapojenie sa do online testovania a využívanie dostupných testových zdrojov,
- naďalej pracovať so školským časopisom,

- systematicky pripravovať novinky - správ, fotografií, výsledkov súťaží na školských nástenkách.